

ΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΑΣΚΗΣΗΣ: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Λίτσα, Μ., Μπεκιάρη, Α., Σπανού, Κ.
Τ.Ε.Φ.Α.Α, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση του φαινομένου της λεκτικής επιθετικότητας και η ανίχνευση καθοριστικών παραγόντων που συμβάλουν στην εμφάνιση του ανάμεσα σε αθλητές που ανήκουν σε αθλητικούς οργανισμούς. Τυποποιημένο ερωτηματολόγιο με δικτυακό και μη δικτυακό σκέλος χρησιμοποιήθηκε για συγκέντρωση δεδομένων από 5 δικτυακά δείγματα, συνολικά 130 αθλητών (άνδρες = 71, γυναίκες = 59, 46 αθλητές/τριες κολύμβησης, 42 αθλητές/τριες στίβου και 42 αθλητές/τριες βόλεϊ) ηλικίας 14-17 ετών, αθλητικών οργανισμών της περιοχής των Τρικάλων και της Λάρισας. Εφαρμόστηκε ανάλυση κοινωνικών δικτύων (Visone 1.1.) και Spearman test. Κύρια αποτελέσματα: Τα ομαδικά αθλήματα φαίνεται να ευνοούν την εμφάνιση λεκτικής επιθετικότητας. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία τείνουν να δέχονται λεκτική επιθετικότητα, ενώ η αστικότητα αλλά και η καλή οικογενειακή οικονομική κατάσταση φαίνεται να επηρεάζουν την εμφάνιση λεκτικής επιθετικότητας. Η τάση για επιδόσεις και αθλητικές διακρίσεις φαίνεται να στοχοποιεί λεκτικά τους αθλητές. Αντίθετα, οι εργασιακά ελκτικοί φοιτητές φαίνεται να προστατεύονται από τη λεκτική επιθετικότητα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η ανθρώπινη επικοινωνία είναι ανταλλαγή πληροφορίας και ως εκ τούτου είναι ένα σύνθετο μέσο άσκησης δύναμης (απειλής ή εξουσιασμού) και σχηματισμού δομών. (Μπεκιάρη & Χασάναγας, 2016^α; Μπεκιάρη & Χασάναγας, 2016^β). Η λεκτική επιθετικότητα είναι η τάση ενός ατόμου να επιτίθεται στην αυτογνωσία του συνομιλητή (Infante & Wigley, 1986) και μπορεί να συνυπάρξει με τη φυσική επιθετικότητα σε όλα τα πλαίσια σχέσεων (Mumford et al., 2019). Οι Myers, Brann and Martin (2013) έχουν εντοπίσει εννέα τύπους λεκτικά επιθετικής επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο: επιθέσεις στην ικανότητα, την ηθική, βρισιές, απειλές, επιθέσεις στον χαρακτήρα, μη λεκτικές συμπεριφορές, πειράγματα, επιθέσεις που αφορούν το υπόβαθρο/ καταγωγή ή την εμφάνιση. Η διαπροσωπική έλξη αποτελείται από τρεις διαστάσεις, την κοινωνική, την εργασιακή και τη φυσική έλξη (McCroskey & McCain, 1974). Σύμφωνα με τις Berscheid and Walster (1978), όσο περισσότερο έλκονται δύο άτομα, τόσο περισσότερο επιδιώκουν να επικοινωνούν μεταξύ τους και τόσο μεγαλύτερη είναι η επίδραση του ενός ατόμου πάνω στο άλλο στην μεταξύ τους επικοινωνία.

Η λεκτική επιθετικότητα βρέθηκε να σχετίζεται αρνητικά και με τις τρεις διαστάσεις της διαπροσωπικής έλξης (Rocca & McCroskey, 1999) και φαίνεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αυτοπεποίθηση, να προκαλεί την εμφάνιση άγχους (Bekiari et al., 2006) και έχει εξεταστεί στο εκπαιδευτικό περιβάλλον επιδεικνύοντας αρνητική συσχέτιση με το σχολικό κλίμα, τα επίπεδα κινήτρων και την επιχειρηματολογία (Bekiari, Deliligka & Hasanagas, 2017; Bekiari, Deliligka & Koustelios, 2017; Bekiari, Nikolaidou & Hasanagas, 2017). Εξετάστηκε στο αθλητικό περιβάλλον (Bekiari, Digelidis & Sakellariou, 2006) και φαίνεται να επηρεάζει τα εγγενή κίνητρα, την ικανοποίηση και την πειθαρχία των μαθητών φυσικής αγωγής ((Bekiari, Kokaridas & Sakellariou, 2006) καθώς και την ικανοποίηση τους σε επίπεδο μαθήματος αλλά και τη συμπεριφορά τους απέναντι στον εκπαιδευτή (Bekiari, 2012). Αρκετές μελέτες έδειξαν μια συσχέτιση της λεκτικής επιθετικότητας με την αυτορρύθμιση και την απώλεια κινήτρου (Bekiari, Perkios & Gerodimos, 2015), την εργασία και τον προσανατολισμό των μαθητών, καθώς και την πειθαρχία (Bekiari & Tsiana, 2016).

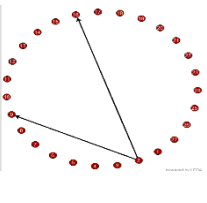
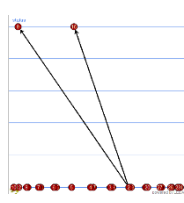
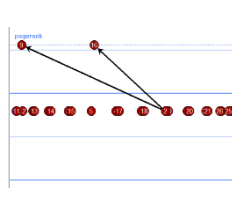
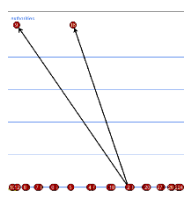
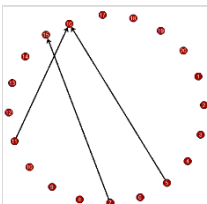
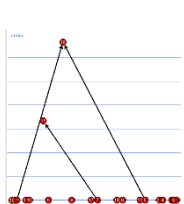
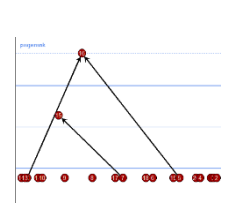
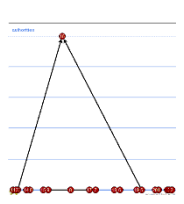
Η σχέση της λεκτικής επιθετικότητας με τη διαπροσωπική έλξη εξετάστηκε στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Bekiari & Spyropoulou, 2016) αποδεικνύοντας την αρνητική συσχέτιση ανάμεσα στις διαστάσεις της έλξης και την λεκτική επιθετικότητα των φοιτητών φυσικής αγωγής, ενώ παρόμοια αποτελέσματα δίνει και έρευνα σε φοιτητές φυσικής αγωγής (Litsa & Bekiari, 2022). Η σχέση ανάμεσα στη λεκτική επιθετικότητα, την διαπροσωπική έλξη και τα κίνητρα των μαθητών και των εκπαιδευτών στη φυσική αγωγή καταδεικνύεται σε έρευνα των Bekiari and Petanidis (2016). Τέλος, έρευνα που έγινε στο μάθημα της φυσικής αγωγής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Litsa, Bekiari & Spanou, 2021) φαίνεται να δείχνει αρνητική συσχέτιση της λεκτικής επιθετικότητας με την κοινωνική και εργασιακή έλξη.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την εμφάνιση λεκτικής επιθετικότητας σε αθλητές αθλητικών οργανισμών και η σχέση της λεκτικής επιθετικότητας με την διαπροσωπική έλξη.

ΜΕΘΟΔΟΣ: Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν 130 αθλητές (71 άνδρες, 59 γυναίκες) αθλητικών οργανισμών της περιοχής των Τρικάλων και της Λάρισας, ηλικίας 14 - 17 ετών. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν 46 αθλητές/τριες κολύμβησης, 16 και 14 ετών, 42 αθλητές/τριες

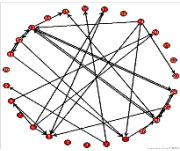
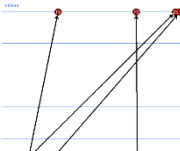
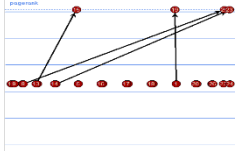
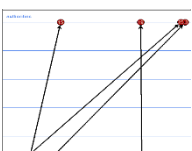
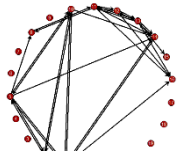
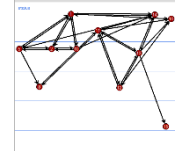
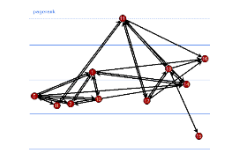
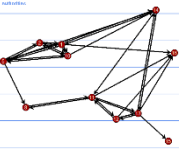
στίβου, 15 και 16 ετών και 42 αθλητές/τριες βόλεϊ, 16 και 17 ετών. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο αποτελούμενο από δικτυακό και μη δικτυακό σκέλος, βασισμένο σε δοκιμασμένα πρότυπα (Bekiari 2015; Bekiari & Digelidis 2015; Bekiari & Hasanagas 2015, 2016). Διενεργήθηκε ανάλυση κοινωνικών δικτύων και εφαρμόστηκε Spearman test. Τα λογισμικά SPSS 26 και VISON 1.1. χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση. Εφαρμόστηκαν οι αλγεβρικοί αλγόριθμοι: in-degree(βαθμός εισόδου), Katz status (σωρευτική ιεραρχία), pagerank (διαμεριστική ιεραρχία) και authority (δεσπόζουσα θέση).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Στον πίνακα 1, βλέπουμε παραδείγματα δικτύων λεκτικής επιθετικότητας για αθλητές/τριες της κολύμβησης και αθλητές/τριες του βόλεϊ. Το δίκτυο ειρωνείας για τους αθλητές/τριες του βόλεϊ (0,79%) φαίνεται να είναι ελαφρά πυκνότερο σε σχέση με το δίκτυο ειρωνείας για τους αθλητές/τριες της κολύμβησης (0,28%). Η χαμηλή πυκνότητα των δύο δικτύων δείχνει ότι οι σχέσεις λεκτικής επιθετικότητας αν και υπαρκτές, παρουσιάζονται περιορισμένες, φανερώνοντας ότι ο αθλητισμός εξευγενίζει. Η μεγαλύτερη πυκνότητα του δικτύου ειρωνείας των αθλητών/τριών βόλεϊ μπορεί να ερμηνευθεί ως αποτέλεσμα της ομαδικής φύσης του αγώνισματος έναντι του ατομικού αγώνισματος της κολύμβησης. Με άλλα λόγια στα πλαίσια της ατομικής προπόνησης και του ατομικού αγώνισματος της κολύμβησης προκύπτουν λιγότερα περιστατικά σύγκρουσης και έκφρασης λεκτικής επιθετικότητας συγκριτικά με το ομαδικό αγώνισμα του βόλεϊ όπου στα πλαίσια της ομάδας, δημιουργούνται συχνότερα εντάσεις που ευνοούν την εκφορά λεκτικής επιθετικότητας.

			
Κυκλική μορφή δικτύου – βαθμός εισόδου indegree	Katz status (σωρευτική ιεραρχία)	Pagerank (διαμεριστική ιεραρχία)	Authority (δεσπόζουσα θέση)
Παράδειγμα δικτύου ειρωνείας _δίκτυο αθλητών κολύμβησης (κόμβοι = 27, πυκνότητα = 0,28%)			
			
Κυκλική μορφή δικτύου – βαθμός εισόδου indegree	Katz status (σωρευτική ιεραρχία)	Pagerank (διαμεριστική ιεραρχία)	Authority (δεσπόζουσα θέση)
Παράδειγμα δικτύου ειρωνείας _δίκτυο αθλητών βόλεϊ (κόμβοι = 20, πυκνότητα = 0,79%)			

πίνακας 1.παραδείγματα δικτύων λεκτικής επιθετικότητας

Στον πίνακα 2, βλέπουμε παραδείγματα δικτύων εργασιακής έλξης για αθλητές/τριες της κολύμβησης και αθλητές/τριες του βόλεϊ. Το δίκτυο εργασιακής έλξης για τους αθλητές/τριες του βόλεϊ (10,26%) φαίνεται να είναι πολύ πυκνότερο σε σχέση με το δίκτυο εργασιακής έλξης για τους αθλητές/τριες της κολύμβησης (4,27%). Η πυκνότητα των δύο δικτύων δείχνει ότι οι σχέσεις διαπροσωπικής έλξης υπερτερούν έναντι αυτών της λεκτικής επιθετικότητας (πίνακας 1) φανερώνοντας ότι ο αθλητισμός δημιουργεί πνεύμα συνεργασίας ανάμεσα στους αθλητές. Η μεγαλύτερη πυκνότητα του δικτύου εργασιακής έλξης των αθλητών/τριών βόλεϊ μπορεί να ερμηνευθεί και πάλι ως αποτέλεσμα της ομαδικής φύσης του αγώνισματος έναντι του ατομικού αγώνισματος της κολύμβησης. Με άλλα λόγια στα πλαίσια της ομάδας με στόχο την καλύτερη απόδοση, οι αθλητές επιδιώκουν τη συνεργασία και έλκονται από συναθλητές τους που μπορούν να τους βοηθήσουν στο άθλημα τους περισσότερο από ό,τι στην κολύμβηση που είναι ατομικό άθλημα και η επίδοση είναι κυρίως αποτέλεσμα ατομικής προσπάθειας.

			
Κυκλική μορφή δικτύου – βαθμός εισόδου indegree	Katz status (σωρρευτική ιεραρχία)	Pagerank (διαμεριστική ιεραρχία)	Authority (δεσπόζουσα θέση)
Παράδειγμα δικτύου εργασιακής έλξης (βοήθεια στο άθλημα) _δίκτυο αθλητών κολύμβησης (κόμβοι = 27, πυκνότητα = 4,27%)			
			
Κυκλική μορφή δικτύου – βαθμός εισόδου indegree	Katz status (σωρρευτική ιεραρχία)	Pagerank (διαμεριστική ιεραρχία)	Authority (δεσπόζουσα θέση)
Παράδειγμα δικτύου εργασιακής έλξης (βοήθεια στο άθλημα) _δίκτυο αθλητών κολύμβησης (κόμβοι = 20, πυκνότητα = 10,26%)			
πίνακας 2. παραδείγματα δικτύων εργασιακής έλξης			

Παρατηρώντας, τις ιεραρχίες στα δίκτυα εργασιακής έλξης και των δύο αθλημάτων, βλέπουμε ότι οι κόμβοι που παρουσιάζονται στην κορυφή, βρίσκονται στη βάση των αντίστοιχων ιεραρχιών της λεκτικής επιθετικότητας. Αυτό σημαίνει ότι οι εργασιακά ελκτικοί αθλητές και στο άθλημα της κολύμβησης και στο άθλημα του βόλεϊ, δεν στοχοποιούνται λεκτικά με ειρωνικά σχόλια αλλά προστατεύονται από επιθέσεις λεκτικής επιθετικότητας. Φαίνεται δηλαδή ότι οι αθλητές που έλκουν τους συναθλητές τους που θα ήθελαν την βοήθεια τους, τη συνεργασία τους στο άθλημα, αποκτούν κύρος που τους απομακρύνει από περιστατικά λεκτικής επιθετικότητας.

Στον πίνακα 3, βλέπουμε συσχέτιση των στόχων λεκτικής επιθετικότητας με μη δικτυακές μεταβλητές. Σε επίπεδο δικτύου (- ,845), τα ατομικά αθλήματα σχετίζονται λιγότερο με την λεκτική στοχοποίηση. Οι νεαρότεροι αθλητές σε ηλικία (-,650) και οι γεννημένοι σε λιγότερο αστικές περιοχές (-,760) παρουσιάζονται λιγότερο σαν στόχοι λεκτικής επιθετικότητας. Η καλή οικονομική κατάσταση της οικογένειας (.668) και η πολύωρη πλοήγηση στο διαδίκτυο (.623) φαίνεται να ευνοούν την στοχοποίηση με απειλές, ενώ παρουσιάζεται αρνητική συσχέτιση ανάμεσα στην τάση για έμπνευση από τη συμπεριφορά συναθλητών (-,573), από την επίδοση συναθλητών (-,609) και την εμφάνιση συναθλητών με την λεκτική επιθετικότητα. Η τάση για αθλητική διάκριση (.561) δείχνει να προκαλεί λεκτική στοχοποίηση, όπως και η συναναστροφή με φίλους που έχουν γνώσεις (1,00), εξυπνάδα (1,00) και ευγένεια (1,00).

Πίνακας 3. Στόχοι λεκτικής επιθετικότητας. Συσχέτιση με μη δικτυακές μεταβλητές. (SUM= indegree + Katz status +pagerak +authority)

		Λεκτική επιθετικότητα			
		λόγια που πληγώνουν ή προσβάλλουν	ειρωνικά σχόλια	αγένεια	απειλές
μη δικτυακές μεταβλητές	δίκτυο	0,015	0,145	0,072	-,845**
		0,960	0,591	0,843	0,000
	χρονολογία γέννησης	-0,308	-0,248	-,650*	0,214
		0,284	0,355	0,042	0,257
	τόπος γέννησης	0,529	0,029		-,760**
		0,116	0,925		0,000
	οικονομική κατάσταση οικογένειας	-0,466	0,131	-0,155	,668**
		0,174	0,671	0,714	0,002
	σερφάρισμα στο διαδίκτυο	0,130	-0,348	0,472	,623**
		0,739	0,294	0,285	0,008
	έμπνευση από συμπεριφορά συναθλητών	0,034	0,179	0,314	-,573*
		0,925	0,559	0,449	0,013
	έμπνευση από άλλους καλούς συναθλητές	0,115	-0,426	0,028	-,609**
		0,751	0,147	0,947	0,007
	έμπνευση από την εμφάνιση συναθλητών	-0,159	-0,188	-,761*	-0,112
		0,660	0,539	0,028	0,658
	τάση να εμπνέω με τη συμπεριφορά μου	-0,368	-,724**	-,761*	-0,112
		0,296	0,005	0,028	0,658
	τάση να εμπνέω με τις επιδόσεις μου	0,307	-0,391		-,758**
		0,422	0,187		0,000
	τάση να εμπνέω με την εμφάνιση	,693*	0,313	0,173	-0,316
		0,038	0,297	0,682	0,202
	τάση να διαπρέπω ως αθλητής	-0,395	-0,128	0,058	,561*
		0,293	0,676	0,892	0,015
	επιλέγω φίλους με γνώσεις		1,000	1,000**	0,395
					0,293
	επιλέγω έξυπνους φίλους	-0,889	1,000**	1,000	1,000**

		0,111			
	επιλέγω ευγενικούς φίλους	-0,949	0,395	1,000**	1,000
		0,051	0,293		

Στον πίνακα 4, βλέπουμε τη συσχέτιση ανάμεσα στους στόχους λεκτικής επιθετικότητας και τις δικτυακές μεταβλητές της επιχειρηματολογίας, της κοινωνικής δύναμης και της έλξης. Υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στην αδυναμία επιχειρηματολογίας στη συζήτηση και την εμφάνιση λεκτικής επιθετικότητας (1.00) και αρνητική συσχέτιση ανάμεσα στην κοινωνική δύναμη (-,690, -,882, -,547) και τη στοχοποίηση, πράγμα που σημαίνει ότι ενώ η αδυναμία για χρήση επιχειρημάτων στη συζήτηση οδηγεί σε στοχοποίηση λεκτική, η κοινωνική δύναμη που σωρρεύει κάποιος αθλητής ως μέντορας για το άθλημα ή σε προσωπικό επίπεδο, τον προστατεύουν από τη χρήση λεκτικής επιθετικότητας. Το ίδιο ισχύει και για την έλξη (-1,00, -,427) όπου φαίνεται πως ο εργασιακά, κοινωνικά και φυσικά ελκτικός αθλητής δεν δέχεται λεκτική επιθετικότητα.

Πίνακας 4. Στόχοι λεκτικής επιθετικότητας. Συσχέτιση με δικτυακές μεταβλητές έλξης, δύναμης και επιχειρηματολογίας (Sum = indegree + Katz status + pagerank + authority)

		Επιχειρηματολογία		κοινωνική δύναμη			εργασιακή έλξη	κοινωνική έλξη	φυσική έλξη
		συμφωνία στη συζήτηση	αδυναμία στη συζήτηση	Συμβουλές για το άθλημα	Συμβουλές σε προσωπικό επίπεδο	Συμπάθεια	Βοήθεια στο άθλημα	φιλικός με τους άλλους	φυσικά ελκυστικός
λεκτική επιθετικότητα	λόγια που πληγώνουν/προσβάλουν	-0,866		0,674	0,154	1,000**		-0,746	-1,000
		0,333		0,097	0,805			0,088	
	ειρωνικά σχόλια	-0,277	1,000**	-,690*	-,0333	0,698	-1,000**	-0,614	0,200
		0,506		0,040	0,381	0,123		0,106	0,800
	αγένεια	-0,684		-,0775	-,882*	-,0738		0,000	-,1000**
		0,203		0,225	0,020	0,262		1,000	
	απειλές	,978**	1,000	-,547*	,712*	-,0500	-1,000	-,427*	-,0400
		0,000		0,010	0,000	0,667		0,037	0,505

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Η ανάλυση κοινωνικών δικτύων αποκάλυψε ότι οι εργασιακά ελκυστικοί κόμβοι βρίσκονται στο κάτω μέρος της ιεραρχίας της λεκτικής επιθετικότητας, υποδηλώνοντας ότι δεν γίνονται στόχοι λεκτικής επιθετικότητας. Οι Litsa, Bekiari and Spanou (2021) στην ανάλυση των κοινωνικών δικτύων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και οι Litsa and Bekiari (2022) στην ανάλυση δικτύων φοιτητών φυσικής αγωγής προτείνουν ότι η εργασιακή έλξη προστατεύει από λεκτικές επιθέσεις. Οι Singh et al. (2007) πρότειναν ότι το να εμπιστεύεσαι κάποιον εργασιακά οδηγεί σε μεγαλύτερη διαπροσωπική έλξη ενώ οι Losch and Rentzsch (2018) υποστηρίζουν ότι η συνεργασία ενθαρρύνεται από την εργασιακή έλξη.

Επιπλέον, φαίνεται ότι η επιχειρηματολογία δρα συμπληρωματικά προστατεύοντας από τη λεκτική επιθετικότητα. Οι Kendrick, Jutengren and Stattin (2012) δηλώνουν ότι οι κοινωνικές-συναισθηματικές ικανότητες όπως η επίλυση συγκρούσεων, η δυναμική και η επίλυση προβλημάτων μπορεί να εξοπλίσουν τους μαθητές για να αποφεύγουν τη λεκτική επιθετικότητα. Οι Sympas and Bekiari (2015) επεσήμαναν ότι η επιχειρηματολογία έχει θετική σχέση με τη διαπροσωπική ελκυστικότητα και αρνητική με τη λεκτική επιθετικότητα για τους φοιτητές φυσικής αγωγής, καθώς σύμφωνα με τους Lybarger, Rancer and Lin (2017) και Cole and McCroskey (2003) η επιχειρηματολογία σχετίζεται με την αξιοπιστία. Η έλλειψη επιχειρηματολογίας έχει υποδειχθεί ως παράγοντας που οδηγεί σε λεκτική επιθετικότητα στις μελέτες ανάλυσης κοινωνικών δικτύων (Bekiari, 2017; Vasilou, Bekiari & Hasanagas, 2020).

Αντίθετα, η επιδίωξη αθλητικής διάκρισης φαίνεται να αποτελεί λόγο λεκτικής στοχοποίησης. Σε μια μελέτη των Spanou, Bekiari and Litsa (2021) η επιθυμία να διακριθούν ως επαγγελματίες ενισχύει το ρόλο των φοιτητών φυσικής αγωγής ως στόχων λεκτικής επιθετικότητας και μακιαβελικής τακτικής (Spanou, Bekiari & Hasanagas, 2021). Τέλος, το αστικό περιβάλλον τείνει να ευνοεί τη λεκτική στοχοποίηση όπως έχει φανεί και σε προηγούμενη έρευνα των Spanou and Bekiari, (2020).

Συμπερασματικά, η εφαρμογή ανάλυσης κοινωνικών δικτύων σε δίκτυα αθλητών που ανήκουν σε αθλητικούς οργανισμούς αποκαλύπτει τη δομική φύση της λεκτικής επιθετικότητας και της διαπροσωπικής έλξης στην αθλητική κοινότητα. Η σχέση ανάμεσα στην διαπροσωπική έλξη και την προστασία από τη λεκτική επιθετικότητα φανερώνει ότι η αξιοποίηση των εργασιακά ελκτικών αθλητών μέσα στον αθλητικό οργανισμό αφορά τους προπονητές που γνωρίζοντας την κοινωνική δομή των δικτύων που προπονούν, μπορούν να παρέμβουν παιδαγωγικά έτσι ώστε να μεγιστοποιήσουν τις επαφές των αθλητών με τους εργασιακά ελκτικούς με στόχο τον περιορισμό φαινομένων λεκτικής επιθετικότητας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bekiari, A. (2012). Perceptions of instructor's verbal aggressiveness and physical education students' affective learning. *Perceptual and motor skills*, 115(1), 325-335. <https://doi.org/10.2466%2F06.11.16.PMS.115.4.325-335>

Bekiari, A. (2017). Verbally Aggressive Instructors and Machiavellian Students: Is the Socio-Communicative Style an Over-Bridging? *Psychology*, 8(10), 1437-1454. <https://doi:10.4236/psych.2017.810095>

Bekiari, A., Deliligka, S., & Hasanagas, N. (2017). Analyzing networks of verbal aggressiveness and motivation. *Psychology*, 8(3), 495-515. <http://www.scirp.org/journal/PaperInformation.aspx?PaperID=74455&#abstract>

Bekiari, A., Deliligka, S., & Koustelios, A. (2016). Examining relations of aggressive communication in social networks. *Social Networking*, 6(1), 38-52. <http://dx.doi.org/10.4236/sn.2017.61003>

Bekiari, A., Digelidis, N., & Sakellariou, K. (2006). Perceived verbal aggressiveness of coaches in volleyball and basketball: A preliminary study. *Perceptual and motor skills*, 103(2), 526-530. <https://doi.org/10.2466%2Fpms.103.2.526-530>

Bekiari, A., Kokaridas, D., & Sakellariou, K. (2006). Associations of students' self-reports of their teachers' verbal aggression, intrinsic motivation, and perceptions of reasons for discipline in Greek physical education classes. *Psychological reports*, 98(2), 451-461. <https://doi.org/10.2466%2Fpr0.98.2.451-461>

- Bekiari, A., Nikolaidou, Z. A., & Hasanagas, N. (2017). Typology of Motivation and Aggression on the Basis of Social Network Variables: Examples of Complementary and Nested Behavioral Types through Conventional Statistics. *Social Networking*, 6(02), 135-147. <https://doi.org/10.4236/sn.2017.62008>
- Bekiari, A., Patsiaouras, A., Kokaridas, D., & Sakellariou, K. (2006). Verbal aggressiveness and state anxiety of volleyball players and coaches. *Psychological reports*, 99(2), 630-634. <https://doi.org/10.2466%2Fpro.99.2.630-634>
- Bekiari, A., & Petanidis, D. (2016). Exploring teachers' verbal aggressiveness through interpersonal attraction and students' intrinsic motivation. *Open Journal of Social Sciences*, 4(12), 72-85. <http://dx.doi.org/10.4236/jss.2016.412007>
- Bekiari, A., Perkos, S., & Gerodimos, V. (2015). Verbal aggression in basketball: perceived coach use and athlete intrinsic and extrinsic motivation. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(1), 96 – 102. DOI:10.7752/jpes.2015.01016
- Bekiari, A., & Spyropoulou, S. (2016). Exploration of Verbal Aggressiveness and Interpersonal Attraction through Social Network Analysis: Using University Physical Education Class as an Illustration. *Open Journal of Social Sciences*, 4(06), 145-155. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.4236/jss.2016.46016>
- Bekiari, A., & Tsiana, I. (2016). Exploring Instructors' Verbal Aggressiveness and Students' Personal Orientations and Reasons of Discipline in Physical Education Class. *Advances in Physical Education*, 6(03), 158 – 168. <http://dx.doi.org/10.4236/ape.2016.63018>
- Berscheid, E., & Walster, E. (1978). *Interpersonal attraction* (2nd ed.). Addison - Wesley.
- Cole, J. G., & McCroskey, J. C. (2003). The association of perceived communication apprehension, shyness, and verbal aggression with perceptions of source credibility and affect in organizational and interpersonal contexts. *Communication Quarterly*, 51(1), 101-110. <https://doi.org/10.1080/01463370309370143>
- Infante, D. A., & Wigley III, C. J. (1986). Verbal aggressiveness: An interpersonal model and measure. *Communications Monographs*, 53(1), 61-69. <https://doi.org/10.1080/03637758609376126>
- Kendrick, K., Jutengren, G., & Stattin, H. (2012). The protective role of supportive friends against bullying perpetration and victimization. *Journal of Adolescence*, 35, 1069-1080. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.02.014>
- Litsa, M., & Bekiari, A. (2022). The attractive, the aggressive and the withdrawn student in university: social network and content analysis. *The International Journal of Sociology of Education*. In press.
- Litsa, M., Bekiari, A., & Spanou, K. (2021). Social Network Analysis in Physical Education Classes: Attractiveness of Individuals and Targets of Verbal Aggressiveness. *The International Journal of Interdisciplinary Educational Studies*, 16(1), 151-162. <https://doi.org/10.18848/2327-011X/CGP/v16i01/151-162>
- Lösch, T., & Rentzsch, K. (2018). Linking Personality with Interpersonal Perception in the Classroom: Distinct Associations With the Social and Academic Sides of Popularity. *Journal of Research in Personality*, 75, 83-93. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jrp.2018.06.003>
- Lybarger, J. E., Rancer, A. S., & Lin, Y. (2017). Superior–Subordinate Communication in the Workplace: Verbal Aggression, Nonverbal Immediacy, and Their Joint Effects on Perceived Superior Credibility. *Communication Research Reports*, 34(2), 124-133. <https://doi:10.1080/08824096.2016.1252909>

- McCroskey, J. C., & McCain, T. A. (1974). The measurement of interpersonal attraction. *Speech Monograph*, 41(3), 261-266. <https://doi.org/https://doi.org/10.1080/03637757409375845>
- Mumford, E. A., Taylor, B. G., Berg, M., Liu, W., & Miesfeld, N. (2019). The social anatomy of adverse childhood experiences and aggression in a representative sample of young adults in the US. *Child abuse & neglect*, 88, 15-27. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.10.016>
- Myers, S. A., Brann, M., & Martin, M. M. (2013). Identifying the content and topics of instructor use of verbally aggressive messages. *Communication Research Reports*, 30(3), 252-258. <https://doi.org/10.1080/08824096.2013.806260>
- Rocca, K. A., & McCroskey, J. C. (1999). The interrelationship of student ratings of instructors' immediacy, verbal aggressiveness, homophily, and interpersonal attraction. *Communication education*, 48(4), 308-316. <https://doi.org/10.1080/03634529909379181>
- Singh, R., Ho, L. J., Tan, H. L., & Bell P. A. (2007). Attitudes, personal evaluations, cognitive evaluation and interpersonal attraction: On the direct, indirect and reverse-causal effects. *British Journal of Social Psychology* 46(1), 19-42. <https://doi.org/https://doi.org/10.1348/014466606X104417>
- Spanou, K., & Bekiari, A. (2020). Analyzing Social Networks of Destructive Behaviours in Universities/Analizando las redes sociales de comportamientos destructivos en las universidades. *International Journal of Sociology of Education*, 9(1), 60-92. <https://doi.org/https://doi.org/10.17583/rise.2020.4642>
- Spanou, K., Bekiari, A., & Hasanagas, N. D. (2021). Ανάλυση διαχρονική της αλληλεπίδρασης, μαquiavelισμού και bullying μέσω του ανάλυσης των κοινωνικών δικτύων. *Revista de educación*. <https://hdl.handle.net/11162/213423>
- Spanou, K., Bekiari, A., & Litsa, M. (2021). Unveiling Negative Behaviors in the Academic Arena. *The International Journal of Interdisciplinary Educational Studies*, 15(2), 29-43. <https://doi.org/10.18848/2327-011X/CGP/v15i02/29-43>
- Sympas, I., & Bekiari, A. (2015). The Relationship between Perceived Physical Education Teacher's Verbal Aggressiveness and Argumentativeness with Students' Interpersonal Attraction. *Inquiries in Sport & Physical Education*, 13(2).
- Vasilou, A., Bekiari, A., Hasanagas, N., (2020). Aggressiveness networks at school classes: Dynamic analysis and comparison of structures. *The International Journal of Interdisciplinary Educational Studies*, 15 (2). <https://doi.org/10.18848/2327-011X/CGP/v15i02/1-22>
- Μπεκιάρη, Α. & Χασαναγας, Ν. (2016^α). Κοινωνιολογική τομή στο εκπαιδευτικό σύστημα : "Ξεκλειδώνοντας τις σχέσεις δύναμης", Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Μπεκιάρη, Α & Χασαναγας, Ν. (2016^β). «Αγώντας στη φυσική αγωγή», Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.